

Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne

„Lata dziecięce są górą, z której rzeka bierze swój początek, rozpęd i kierunek”.
Janusz Korczak

1. Cel zajęć:

Główny cel zajęć korekcyjno-kompensacyjnych to pomoc dziecku w przezwyciężaniu trudności i umożliwienie mu prawidłowego funkcjonowania w zespole klasowym oraz osiągnięcia pozytywnych wyników szkolnych.

W ramach zajęć reedukacyjnych nie można ograniczyć się wyłącznie do ćwiczeń w ramach opóźnionych lub zaburzonych funkcji. Ćwiczenia powinny uaktywniać pracę całego mózgu, aby kształtowanie funkcji opóźnionych było wspomagane przez inne funkcje poznawcze.

Ważne jest, aby każde zajęcia zapewniły dzieciom materiał do myślenia i mówienia oraz stworzyły możliwości do ćwiczeń ruchowych oraz pozwoliły na odniesienie sukcesu.

Ogólne wskazania terapeutyczne

- zachęcanie dziecka do pracy,
- nagradzanie dziecka za prawidłowo wykonane czynności,
- ukazywanie atrakcyjności wykonywanych zabaw,
- stopniowanie trudności,
- nie dopuszczenie do tego by zabawa była chaotyczna, nużąca.

2. Typy ćwiczeń:

Usprawnianie zaburzonych funkcji poznawczych:

Doskonalenie sprawności manualnej i grafomotorycznej:

- chodzenie stopa za stopą po linii,
- rzucanie i chwytanie piłki, balonu,
- rzuty do celu,
- zamalowywanie farbami dużych płaszczyzn dużym pędzlem, ruchami pionowymi i poziomymi,
- malowanie dużych form kolistych z zachowaniem kierunku pisania,
- malowanie szlaczków,
- montowanie konstrukcji z gotowych elementów, np. klocków, krążków,
- modelowanie w plastelinie, modelinie,
- nawlekanie różnych elementów na sznurek,
- cięcie papieru po linii prostej, falistej,
- wydzieranki i naklejanki,
- pogrubianie konturów,
- rysowanie po śladzie kropkowym lub kreskowym,
- rysowanie za pomocą szablonów,
- kopiowanie rysunków przez kalkę techniczną,
- zamalowywanie kredkami małych przestrzeni,
- rysowanie szlaczków literopodobnych w liniaturze,
- odtwarzanie układów z elementów powtarzających się cyklicznie, różniących się kształtem lub kolorem,

- kolorowanie rysunków w książeczkach,
- kreślenie w powietrzu na przemian prawą i lewą ręką form kolistych i falistych.

Usprawnianie funkcji wzrokowej i koordynacji wzrokowo-ruchowej:

- dobieranie par jednakowych obrazków (domino, dobieranki, loteryjki),
- dobieranie par jednakowych figur geometrycznych,
- odtwarzanie z pamięci układu elementów,
- układanie obrazków w kolejności, w jakiej były pokazywane,
- układanie obrazków i kompozycji z figur geometrycznych i klocków, według wzoru i z pamięci,
- wyszukiwanie różnic i podobieństw między obrazkami,
- wyszukiwanie i dobieranie par jednakowych liter (bez czytania), jedynie na podstawie identyfikacji wzrokowej,
- składanie sylab w wyrazy za pomocą suwaków,
- rozpoznawanie liter wśród zestawu innych liter,
- układanie pociętych liter,
- dopasowywanie części obrazków do całości,
- uzupełnianie braków na obrazku,
- zabawy zręcznościowe: toczenie, rzucanie, chwytywanie różnych przedmiotów, np. woreczków, kółek, piłek,
- zabawy zręcznościowe - skaczące czapeczki, pchełki, bierki,
- wyliczanie przedmiotów zapamiętanych wzrokowo,
- rozpoznawanie treści obrazków.

Ćwiczenia orientacji czasowo – przestrzennej:

- wskazywanie prawej i lewej części ciała (autoorientacja),
- orientacja w schemacie ciała osoby stojącej naprzeciw,
- układanie obrazków po lewej i prawej stronie, na górze i na dole wg instrukcji słownej,
- pojęcie pór roku, nazw dni tygodnia, miesięcy,
- wykonywanie prostych ruchów, kreślenie kształtów graficznych w powietrzu,
- przybieranie określonych pozycji zgodnie z instrukcją słowną,
- ćwiczenie orientacji w przestrzeni – szachownica,
- rysowanie przedmiotów w odpowiednim położeniu, np. pod drzewem,
- kolorowanie obrazka według instrukcji,
- chodzenie po narysowanej ścieżce,
- śledzenie linii, przedmiotów wzrokiem.

Ćwiczenia funkcji słuchowej:

- różnicowanie dźwięków pochodzących z otoczenia,
- rozpoznawanie głosów z taśmy magnetofonowej oraz naśladowanie ich,
- dobieranie par tych samych dźwięków,
- zabawy ruchowe ze śpiewem, klaskaniem,
- odtwarzanie struktur rytmicznych,
- wyodrębnienie zdań i wyrazów w wypowiedziach,
- powtarzanie ciągów słownych,
- porównywanie zdań długich i krótkich przez liczenie wyrazów w zdaniu,

- podział wyrazów na sylaby,
- liczenie sylab w wyrazach,
- dobieranie rymujących się nazw obrazków,
- rozwiązywanie zagadek odbieranych słuchowo,
- analiza i synteza głoskowa wyrazów (skojarzenie głoski ze znakiem graficznym),
- rozpoznawanie określonej głoski w nagłosie, śródgłosie i wygłosie wyrazów,
- analiza i synteza sylab podanych ze słuchu,
- rozpoznawanie obrazków na podstawie pierwszych głosek ich nazw,
- tworzenie wyrazów rozpoczynających się od podanej sylaby.

Ćwiczenia w czytaniu i pisaniu:

- składanie pociętych liter,
- dobieranie par jednakowych liter,
- dobieranie liter wielkich do małych, drukowanych do pisanych,
- wykonanie albumu literowego,
- układanie i czytanie sylab, potem wyrazów jednosylabowych, dwu- i wielosylabowych,
- praca nad poprawnością i płynnością czytania, likwidacja nawyku literowania,
- dobieranie wyrazów i zdań do obrazków, rozsypanki zdaniowe,
- uzupełnianie liter, sylab w wyrazach,
- kształcenie umiejętności cichego czytania ze zrozumieniem treści,
- nauka pisania opracowanej litery,
- pisanie sylab dwuliterowych,
- czytanie i pisanie wyrazów ze zbiegiem spółgłosek,
- przepisywanie z uzupełnianiem brakujących liter, sylab,
- ćwiczenia w różnicowaniu liter o podobnym kształcie graficznym: b-d-g, m-n-u, l-l-t,
- opracowanie samogłosek,
- opracowanie dwuznaków,
- opracowanie pisowni wyrazów z głoskami miękkimi,
- opracowanie pisowni wyrazów ze zmiękczeniem bi, pi, mi, fi, ki, gi,
- ćwiczenia w pisaniu wielkiej litery na początku zdania i kończeniu kropką,
- kształcenie świadomości ortograficznej,
- utrwalenie rozpoznawania rzeczowników, czasowników i przymiotników,
- utrwalenie rozpoznawania zdań oznajmujących, pytających, rozkazujących,
- przepisywanie zdań i krótkich tekstów pisanych i drukowanych,
- pisanie z pamięci i ze słuchu zdań, wyrazów, krótkich tekstów.

Ćwiczenia koncentracji uwagi:

- stosowanie technik wyciszających związanych z organizacją szyku dnia,
- wydłużenie stopniowo czasu wysiłku umysłowego,
- przypominanie o zwróceniu uwagi i koncentrowaniu się na danej czynności,
- rozpoznawanie przedmiotów na obrazkach złożonych,
- porządkowanie historyjek obrazkowych,
- dobieranie „dobrych” i „złych” obrazków do odpowiednich historyjek,
- czytanie prostych opowiadań – po przeczytaniu dziecko wyszczególnia osoby, przedmioty występujące w bajce, odpowiada na pytania dotyczące bohaterów,
- częste zadawanie dziecku prostych pytań w różnych sytuacjach – np. wizyta, obejrzany film.

Rozwijanie i wzbogacanie słownictwa:

- tworzenie nowych wyrazów poprzez dodawanie lub odcinanie głosek,
- układanie „łańcuszka” obrazków według głoski w nagłosie i wygłosie,
- przekształcanie wyrazów przez zmianę lub dostawienie sylab,
- przeglądanie *Słowniczka ortograficznego dla najmłodszych* i zapoznawanie się z nim,
- tworzenie rymowanek,
- szukanie wyrazów pokrewnych, bliskoznacznych, przeciwnych,
- rozwijanie zdań.

Ćwiczenia pobudzające do działania:

- gra w kwiaty,
- układanie mozaiki,
- kopiowanie na szkle,
- malowanie palcami,
- rysowanie świecą,
- lepienie z gliny, plasteliny, modeliny, masy solnej,
- wycinanka ze szmatek,
- witraże papierowe,
- formowanie z pasków papieru, drutu.

3. Literatura:

Bogdanowicz M., *O dysleksji, czyli specyficznych trudnościach w czytaniu i pisaniu*, Linea, Lublin 1994.

Czajkowska I., Herda K., *Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkole*, WSiP, Warszawa 2001.

Gąsowska K., Pietrzak-Stępkowska Z., *Praca wyrównawcza z dziećmi mającymi trudności w czytaniu i pisaniu*, WSiP, Warszawa 1984.

Więckowski R., *Konstruowanie programu szkolnego*, „Życie Szkoły”, nr 7/ 2000.

Zakrzewska B., *Trudności w czytaniu i pisaniu*, WSiP, Warszawa 1996.

PROPOZYCJE ZAJĘĆ TERAPII PEDAGOGICZNEJ

Różnicowanie głosek b – p na początku wyrazu

p.	Rodzaj ćwiczenia	Cel ćwiczenia	Przebieg ćwiczenia	Pomoce
.	Zabawa: „Co to jest?” - rozpoznawanie dźwięków nagranych na	* kształcenie percepcji słuchowej, * uwrażliwienie na bodźce dźwiękowe,	Dzieci słuchają nagranych na taśmie magnetofonowej odgłosów zwierząt. Zadaniem dzieci jest rozpoznanie i	Taśma magnetofonowa z nagranych głosami zwierząt:

<p>taśmie magnetofonowej.</p>	<p>* ćwiczenie słuchu fonematycznego, * kształcenie percepcji wzrokowej.</p>	<p>nazwanie zwierząt, które wydają takie dźwięki. Naśladują te dźwięki. Prowadzący może przedstawić plansze z rysunkami tych zwierząt, polecić nazwanie ich i omówienie ich wyglądu.</p>	<p>baran, bocian, byk, prosię, pies, pszczoła. Plansze z rysunkami tych zwierząt.</p>
<p>Zabawa w sklep: „Kupowanie obrazków”.</p>	<p>* ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowo-słuchowej, * utrwalenie prawidłowej wymowy głosek p i b, *ćwiczenie koncentracji uwagi.</p>	<p>Dzieci otrzymują kartoniki z literą b i p. Prowadzący pełni rolę sprzedającego, rozkłada na stole obrazki. Dzieci „kupują” (same wybierają) tylko te obrazki, których nazwy zaczynają się na ćwiczone głoski Następnie głośno nazywają „kupiony” obrazek.</p>	<p>Zestaw obrazków: balon, bułka, Barbie, bluza, piłka, pistolet, pasek, pudełko. Kartoniki z literą p i z literą b.</p>
<p>Czym różnią się te słowa? Różnicowanie słuchowe głosek: p-b.</p>	<p>* doskonalenie słuchu fonematycznego.</p>	<p>Zadaniem dzieci jest wymawianie na przemian głoski dźwięcznej i bezdźwięcznej: * z zakrytymi uszami, * z ręką na głowie, * z ręką na krtani. Następnie dzieci omawiają zauważone różnice.</p>	<p>Materiał wyrazowy: pada – bada, pór – bór, półka – bułka, piła – biła, pąk – bąk, pas – bas.</p>

	<p>Modelowanie z plasteliny - bałwan.</p>	<p>* wyrabianie koncentracji uwagi, * doskonalenie sprawności manualnej palców i dłoni, * rozładowanie napięć emocjonalnych.</p>	<p>Dzieci wskazują i nazywają części składowe ciała bałwana. Modelują różniące się wielkością kule, z których następnie składają bałwana. Z innych kolorów plasteliny lepią kapelusz, oczy, nos, usta i guziki.</p> <p>Dzieci dostają</p>	<p>Podkładki, plastelina, ręcznik.</p> <p>Kartki z</p>

<p>a</p>	<p>Uzupełnianie Uzupełnianie wyrazów brakującymi literami – różnicowanie wzrokowo-słuchowe b i p.</p> <p>Pisanie wyrazów ze słuchu.</p> <p>Zadanie domowe: Kolorowanie rysunków konturowych. Wypełnianie kredkami świecowymi konturowych obrazków. Podpisywanie ich ołówkiem.</p>	<p>* ćwiczenie percepcji słuchowo-wzrokowe j, * utrwalenie pisowni wyrazów z <i>b i p.</i> * ćwiczenie słuchu fonematycznego.</p> <p>* usprawnienie funkcji słuchowej, *ćwiczenie starannego i kształtnego pisania, * ćwiczenie pamięci wzrokowo - ruchowej.</p> <p>* ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej, * doskonalenie motoryki dłoni, * doskonalenie sprawności twórczej, * ćwiczenia poprawiające grafikę pisma.</p>	<p>kartki z wyrazami do uzupełnienia (brakuje liter <i>b i p</i>).</p> <p>Dzieci wpisują brakujące litery. Następnie głośno odczytują wyrazy. Sprawdzając, czy dobrze uzupełniły wyrazy, dotykają dłonią krtani (gł. dźwięczne i bezdźwięczne).</p> <p>Prowadzący dyktuje wyrazy. Dzieci piszą je ze słuchu. Następnie wybrzmiewają słowa, dotykając dłonią krtani.</p> <p>Zadaniem domowym dzieci jest zamalowanie kredkami świecowymi konturów obrazków. Każdy z obrazków mają podpisać ołówkiem. Prowadzący dokładnie objaśnia sposób wykonania zadania.</p>	<p>wyrazami do uzupełnienia: ...ole ...uda ...ora ...ratek ...rzoza ...ajak</p> <p>Materiał wyrazowy: piec, bała, pole, pogoda, bije, boli, pali, buty, belka, pusty. Zeszyt, ołówek.</p> <p>Rysunki konturowe: banany, balony, but, patelnia, płaszcz, piłka.</p>
-----------------	--	---	---	---

Literatura:

M. Bagdanowicz, *Trudne litery*, Harmonia, Gdańsk 1999.
M. Bogdanowicz, M. Barańska, E. Jakacka, *Metoda Dobrego Startu*, WSiP, Warszawa 1998.

nauczycielka nauczania zintegrowanego
w Szkole Podstawowej nr 1 w Czarnkowie